

MAGYARORSZÁG LOVAGVÁRAI

MESÉS VÁRAK

Ezekről is meg kell emlékezni mert ezekből van a legtöbb, ki-vált a Székelyföldön, hol, mint már említettük, a várak egy részét az óriások építették.

De az óriásoknak segítettek az erdélyi krónikás urak, akik minden hegyre, minden dombra egy-egy várat tésztak, illetőleg minden földkidudorodáson egy hajdankori castrum nyomait vélik felföldözhetni.

Volt is tagadhatatlanul sok ilyen, a régi pogány világból a székely rabonbáncok várai és még előbből a rómaiaké — hanem a nagyobb fele sohasem volt.

Óriások, tündérek építették az efféle várakat és ők is lak-tak egyik hegyről a másikra lépegetve, mikor sétáltak.

A torjai várur leánya lent já szadozik a völgyben s a kő-tényébe szedte a szántóvető szé-kely göbékát ekéstől, ökröstől s úgy vitte föl nagy örvendezve óriás apjához:

— Nézd papa, milyen kedves kis játékszer találtam.

A Karsfal melletti török vár-ban bűvös bivalyok és agarak őrzik a föld alatt levő kincseket.

Rapsonné váráról és a boszor-kány-asszonyáról egész népre-gere kering.

Milyenek is voltak azok a ré-gi boszorkányok? Szépek, dél-cegek, várakban laktak, arany-nyal átszótt bíboros rokolyát vi-seltek, négy lovon jártak, hada-kat üzentek, királyfiakat ver-tek szerelem bilincseibe, varáz-latos füvekkel, bájtállal, se-lyemhajzatuknak bűverejével.

A későbbi korban azután oda lett, a szép arc, leomlottak a búszke várak, négyes fogat sem jutott, egyszerű spörtn és pemetén lovagoltak a Gellért-hegyre, kecskékat, esetleg va-rangyos béka képében. És éget-tek őket Szegeden, Nagy-Enye-den, mindenfelé.

Ma ellenben már sem nem 6-getik őket, sem nem lovagol-nak, otthon húzódnak meg csön-des falvakban, egyre szűkebb helyen, a néphit egyik szögleté-ben. Nincs is már egyéb fogla-latosságuk, csak hogy a tehe-nek tejét megrontsák.

Igy fogy, így törpül az idők végtelenségében minden.

Hej, mikor még Rapsonné vá-ra állott Parajd mellett. Még most is ott vannak a romok a rendkívül magas hegyen, me-lyet alant északról a Kis-Juhod vize, délről a Szilas patak lo-csolgat.

A gyönyörű Rapsonné ördön-gös mesterséggel építé hajdan a kevély fészket. Egy bűvös ka-kas és macska hordta föl neki

ilyen magasra az építési any-a-got.

Egy csodálatos, sziklába vájt út nyomai is láthatók. Ez sem lehet emberi mű; sok is volna az emberkéztől. Rapsonné asz-szonyom az ördöggel csináltat-ta azt.

Egy nap ugyanis magához i-dézte a főördögöt és így szólt hozzá.

— Csinálj nekem egy bűbá-jos utat Tordáig, alkudjunk meg, mit kérsz érte?

— Mit ígérsz, szép asszony?

— Egy hegy aranyat és egy völgy ezüstöt — mondá Rapson-né.

— Kész az alkú — szólt az ördög, — tegyük írásba ...

Ős székely betűkkel felírták a Rapsonné patyolat karjára az alkút, a másik példányban az ördög piszkos fekete bőrére. Ez pótolta akkor a közjegyzői in-tézményt.

Az út készen lett hat nap a-latt és mikor Tordán az isten-tiszteletre harangoztak, Rapson-né akkor indult meg aranykera-kü kis kocsiján olyan szélese-ben, hogy mire beharangoztak, már akkora ott imádkozott a templomi ülőhelyen.

Egyszer a Gergely nevű ko-csisának, amint a négy lovat hajtottá, lefordult a kalapja a fejről és leesett az útra. A ko-csis le akart szállani, hogy föl-vegye.

— Ne bánts, Gergely fiam — figyelmeztette Rapsonné. Úlj vesztig. Őt óra járásnyi föld az, innen a kalapodig.

Pedig éppen csak abban a szempillantásban esett le a Ger-gely kalapja s még se volt más megoldás, mint újat venni a tor-dai kalaposnál.

Hanem az ördög is megjárta. Hiába, nem jó asszonyokkal üz-leti vállalatokba bocsátkozni. Mikor sátn uram eljött a fizet-séggért, az asszony gúnyos ne-vetésben villogtatta meg a hó-fehér fogcsorát.

— Hát a hegy aranyért, völgy ezüstért jöttél?

— A szerződés szerint, szép nagyasszonyom!

— No hát jól van.

Kivett a zsebéből egy arany-pénzt és egy ezüstpénzt. Össze-szorította kis kezét ökölre és a kidudorodó ujj-csuklókra rá-tette felül az aranypénzt.

— Itt a hegy arany, jó ördög.

Mára egy szempillantás alatt egyet fordított a kezén és a te-nyérmélyedésbe ida tette az e-züstpénzt pajzán mosollyal, mondtá:

— Itt a völgy ezüst. Ki vagy fizetve.

Az ördög ámulat-bámulat s két-ségsébesen rohant ... azaz csak rohant volna a fiskálishoz, — de mikor még az ördögök itt

fenn éltek, fiskálisok még nem éltek. Bölcse az isteni gondvise-lés: elég fajtaból egy szak-osztály; minek csináltak volna egymásnak konkurenciát.

De ha az ördögön is kifogott Rapsonné, bezeg megjárta Ze-ta vár ura két hajdon leányá-val, a szőke Bórával és a barna Nemerével, amiért az Istennel kötekedett.

Ahol a kis Dezsák patak sza-kad a Küküllőbe, ott a kiszéle-sedett Cselő völgy felett emol-kedik egy meredek trachit-szik-lás hegycsúcs; azon állott Zeta vára, melyet a pogány főur Ze-ta építtetett.

A keresztény vallás már ak-kor elkezdte hódításait. Zeta fia is fölvetta a keresztiséget. Apja értesült erről s midőn a fiatal dalia hazatért, becukatta elő-le a várkapukat. A testvérei Bó-ra és Nemeré, kijöttek a várfo-ka és átkozták a fivérüket.

— Nem kell keresztény Isten ide ne hozd.

— Majd elmegy az oda magá-tól is.

— No, ahhoz nincs ereje — kacagtak a főúri lányok gú-nyosan.

De ijedt sikolyra vált a kacaj, mert iktóztos bömbölés, moraj hallatszik a föld gyomrából, s majd megrendült a föld és meg-hasadott, mire a hatalmas falak részint összeomlottak, részint lesüllyedtek. A keresztény Isten megmutatta nekik az erejét.

Akik északonként széles-sen des időben a várhegy körül úgy-egyenek, nagy sírás-rívás jajaival halják azóta a hegy gyomrából.

Nemrégén (ugy Mátyás király korában) egy Botházi nevű em-ber bemászott a hegyüregbe s nyílásról, nyílásra menve, rá-akadt a jajgó leányokra, kik a Zeta kincseit őrzik ott.

— Miért nem jöttök ki a nap-világra? — kérde tőlük az ánu-ló Botházi — ti volnátok oda-künn a legszebbek.

— Nem mehetünk el inne bi-zonyos ideig — siráncokéz Bó-ra.

— Meddig?

— Nekem addig kell itt ma-radnom, míg az asszonyok ko-vással dagasztanak.

— Jó hosszú terminus — mo-rogtá magában Botházi. — Hát-te, kedves hugom? — tudakolá-aztán Nemeré felé fordulva.

— Én addig maradok, míg a tehenek melegen adják le a te-jet.

Egyszóval, ha a Botházi lá-togatása igaz, akkor nem egy-hamar lesz szerencsénk a tisz-telt kisasszonyokhoz.

Száz és száz ilyen várunk van nekünk, amelyek romjait csak sejtik, s amelyek történetét kró-nikák föl nem jegyezték, ha-nem csak a néphagyományban élnek, forognak — kacsalábon.

Jóindulatu figyelmeztetés magyar testvéreink részére

Komor Ferenc, saskatooni ügynök letartóztatásával kapcsolatban egész sereg újabb panaszt kaptunk a ma-gyar sőt angol nemzetiségű közönség köréből is. Ezek a panaszok részben olyan sokoldalúak, másrészt olyan terjedelműek és nagyszámúak, hogy nekünk nincs módunkban ellenőrizni, mennyiben felelnek meg az egyes rész-letek a valóságnak, de miután az el-keseredés Komor különböző felmel-miatt vele szemben általános és a pa-nasztevők a legerélyesebb eljárásra szölettek fel bennünket, illetékes ha-tóságok, elsősorban pedig a winnipe-gi m. kir. konzulátus útján megteztük a szükséges lépéseket, hogy az óvadék alatt jelenleg még szabadon levő Ko-mor Ferenc ellen a megfelelő újabb eljárások megindíttassanak.

Erre a lépésre annyival is inkább szükség van, miután a magyarság nagy része egyenesen követeli tőlünk, hogy a „kanadai tiszta bűzt” a kon-kolytól szabadítsuk meg”, sőt egye-sek annyira megelégednek maguk-ról, hogy azt a vádat emelik ellenünk, hogy Komorral mi is illeti összeköt-tetésben állunk és ezért nem leple-zük le a különböző üzemlelt.

Aki a Kanadai Magyar Ujságot és a vele kapcsolatos intézmények mű-ködését illeti, nagyon jól tudja, hogy mi mindenkor és minden egyébre va-ló tekintet nélkül egyes egyedül csak magyar testvéreink boldogulásáért harcolunk és ha, eddig Komor Fe-renc ellen lapunk hasábjain erősebben fel nem léptünk, annak a főoka az volt, hogy ez az ember igen ügyes és legtöbbeszer minden nyom és bizo-nyíték nélkül dolgozott.

Ma már azonban számtalan adat van kezünk között, amelyek alapján szükség esetén a leggyorsabban bi-zonyítani tudjuk, hogy Komornak a kanadai magyarság között való sze-replése egy itteni testvéreink, mint az ország szempontjából kiszámíthatat-lan kárát jár, amiért is kötelességünk és hivatásunk tudatában felhívjuk ma-gyar testvéreinket, hogy Komor Fe-rencről, akit először társasága bocsá-tott el különböző üzemlelt miatt, leg-utóbb pedig állítólagos felbujtás és hamisítás miatt letartóztatott és csak nagyösszegű óvadék ellenében bocsá-tottak szabadon, saját érdekében a leggyorsabban óvakodjék és ha a vele kötendő megállapodásokból ki-folyólag bárkit is károsodásnak ér-nek, az illető elsősorban saját magá-ra vessen, miután mi idejekorán fi-gyelmeztettük olvasóinkat a rájuk vá-ló esetleges károsodásokra.

A legutóbbi napokban a következők-
jelentették be nálunk panaszukat Ko-mor Ferencel szemben:
George Halász, Shelbrook, Sask.
Himer Ferenc és három társa Forget,
Sask., Abele Ferenc, Fuchs József, Ma-kar János, Fradler József, Stéger Já-nos Saskatoon, Sask., Mrs. Deligny To-nawanda, N. Y. (Amerika), Katona Béla Saskatoon.

A számtalan panaszt egytől-egyetl helyszűke miatt nincs módunkban le-közölni, de példaképpen Nyilttér alatt közöljük Himer Ferenc és Ka-tona Béla leveleit — mihez tartás kö-zül. Ezeket a leveleket azért közöl-jük Nyilttér alatt, miután a bennük foglaltak valódiságáról nem állott mó-dunkban meggyőződést szerezniük, bár — a tapasztalatok után — nem igen van kétségünk az íránt, hogy a tények lényegükben megfelelnek a va-lóságnak.

NYILTTÉR

(E rovatban közöltek nem vá-lal felelősséget a szerkesztőség.)

Igen Tisztelt Hordósy Ur!

Elsősorban bocsánatot kérek, hogy háborgatom soraimmal, de kénytelen vagyok soraimmal felkeresni. Tehát egy kérelem fordulnék kegyedhez, ha szíveskedne engem meghallgatni és engem még három társam kérését kép-viselni, mi szegény, tehetetlen mun-kások nem tudunk hogyan fordulni, mint önközhöz, s mint ügyvédüljünk ottan megtaláljuk ami pártfogunkat. Tehát mink a tisztelt Komor ur hon-titársal farmvásárlásba léptünk négy társammal és Komor ajánlotta „magát” a földet, de fejenként le-kell fizetni 25 dollárt, az az huszonöt dollárt, mint biztosítékot, hogy mink igenis akarunk venni farmot és ha belemegyünk a farmába, visszaadja nekünk a pénzt, vagy pedig be lesz számítva a földnek az árba, minden kiadásunk, vagyis a költség és még azon felül fizettünk még fejenként 12 dollárt az is biztosíték, vagyis előleg 100 dollár, az összesen 148 dollár. És még egy társam fizetett a sógoráért, mert az nem volt jelen csak írta ő is akar venni farmát. És a társam mon-dotta, hogy a sógora is akar venni far-mot tehát Komor mondta neki is fizes-sen be a sógora helyett is ha nem ta-lál jónál, vissza kapja a 25 dollárt és nem is jött a barátomnak a sógora, mert közben szerencsétlenség érte halálával elvágta az útját és a kórházba került. A barátom kérté vissza a 25 dollárt és azt mondta Komor, min az elvett, mert nem jött, tehát az is beleszámított fejenként 178 dollár

Több és jobb kenyeret tud sütni Robin Hood liszttel Robin Hood FLOUR

„PÉNZ VISSZA”
Garancia-levél MINDEN
számban.

négyen és amikor ki jöttünk a farmá-ra megkérdeztük tudnak-e ők afelől a pénz felől, amit fizettünk és beleszá-mították a föld árba. A tulajdonos azt mondta, ők nem számítanak sem-mit, ők mitőlünk nem kértek semmit mert ők pénz nélkül adták. ők megfi-zezték az ő százalékat, mink kérjük vissza a pénzülnket, mert az nem jár-neki. És mi kértük és azt a választ kaptuk, hogy a törvény elé állít min-ke, ha nem hagyunk fel vele. Tehát mink önközhöz fordulunk szíveskedjen az érdeklükben a szükséges lépése-t megtenni és behajtani a felmerülő költséget várjuk, mert minket telje-sen pénz nélkül hagyott ebben a nagy téiben. Maradtam sok üdvözet-tel:

HIMER FERENC és három Társa.

A Kanadai Magyar Ujság Főszerkesz-tőjének!

Alázattal fel kérem az összmagyar-ság érdekében, hogy a magyar kir-konzul urral egyetemben az Önök nagyérdemű közreműködésével méltóztassanak meg tisztítani a kanadai bűzt a konkolytól, a magyarokat Mr. H. Komortól, amely szíves mázosa zug beszédeivel nagyobb ellensége az itt élő magyaroknak, mint a kőszál-as s pusztában elhagyott madarak-nak. Ki közjegyző léteje jogaiyal vis-zsázi s nem néz becsületre, csupán csak a pénzre.

Kínálja a soha nem létezett felsze-relt farmokat is füvel-fával és aki elő-re le nem fizeti a 25 dollár uszora pénz nélkül érte, akkor szóba se áll vé-le. Itt van Komor urnak a lelki fény-képe, aki ezt nem próbálhatta vele, amely fényképet tek. szerkesztő ur nem ártana ha lapjában ki lenne a-kasztva, tanulságának az itt élő ös-szes magyaroknak.

Említték teszek arról is, hogy Ko-mor az itt és a vidéken élő magyaro-kat azal ugrasztja befele, hogy igéri nekik, hogy teljesen felszerelt farmot ad nekik, amilyet más nem adhat nekik, amelyről semmi sem hiányzik, minden van rajta és azon-al kész megéltetés is. A szegény em-ber mindjárt kapaszkodik mindenbe, csak boldogulna, különösen a magya-rok, kiknek a nyelv nem tudás miatt egyébre nincs télen kilátása, mert mindenki az esztendőre sem tud el-helyezkedni és így a sorsától üldözve farmát akar venni, hogy új életet kezdjen. Ezt Komor ur jól látja és minden eszközzel csábítja a magyaro-kat, előre le fizettet velük fejenként 25 dollárt és mondja nekik, kérem itt és itt van a farm, nézzék meg, ha nem úgy lesz ahogy mondtam jöjje-

nek vissza és a pénzüket hiány nél-kül mind vissza kapják. Sajnos ed-dig még egyetlen egy sem váltott be, a pénzüket, amelyet előbb le fizettek azt el számolja Komor, fele harmada hiányával, kivétel nélkül mind utána való jársára, szerződésre, amelyet elő-re megcsokott irni. Ez egy jó bismle-neki, az övé rendesen meg van, a sze-gény magyarok, meg örvendenek, ha hiájával is vissza kaphatják a pénzü-ke, amit később meg kell éhezniük. Panaszt nem mer emelni senki, azért nem jó soknak Kanada. Erre száma-lan névvel tudnék felalni, hogy így van, akikkel megtörtént ez az eset, mind est nem lehetne orvosolni, hisz ez csalás, ehhez hasonló esetekben 30-40-50 dollárja meg bánja az illetők-nek és ez nap-nap után így van. Tes-sék felhívni erre is a konzulátus és a bevándorlási biztos urnak figyelmét detektívek által.

KATONA BELA
Saskatoon, Sask.

A KÜLFÖLD HUMORA

NELLY: Fredy azt tartja, hogy a betegség az embert mindig a leggyö-ngebb részén támadja meg.

ANNIE: Hát azért van annyiszor fejfájásod?

BÖRTÖNÖR (Jelenti a fegyencnek) Itt a felesége, beszélj akar magával.

PEGYENC: Mondja, hogy sétálni mentem a városba!

A HOSSZU ÉLET OKA

— Kilencven éves, Máton bácsi? Minek tulajdonítja, hogy ilyen hosszú életét élt?

— Annak, tekintetes uram, hogy nem haltam meg.

MEGFORDITVA

— Ha én este feketét iszom, nem tudok aludni.

— Nálam megfordítva van a dolog. Ha alszom, nem tudok feketé kávét inni!

Műterem
különböző
Esküvői
felvételekre
van
berendezve

As egyetlen
lengyel
mű-
intézet

THE STAR PHOTO STUDIO
490 Main Str. WINNIPEG, Man.

FONTOS!

TÖLTSE KI AZ ALÁBBI SZELVENYT, VAGYA KI ES AZONNAL KÜLDJE BE.

FONTOS!
A naptárakat a megrendelések beérkezéseinek sorrendjében küldjük ki.
AZ Ó-HAZYÁ MEGRENDELVE POSTAKÖLT-
SÉGGEL EGYÜTT A NAPTÁR ÁRA 75 CENTI

KANADAI MAGYAR UJSÁG
296½ Main Str. WINNIPEG, MAN.
Ezennel megrendelem a Kanadai Magyar Ujság 1928. esztendőre sző-
6 Képes Nagy Naptárát és a postázási, csomagolási költségeket beleszámit-
a mellékeltet küldök 50 centet.

Elmaradt előfizetésem fejében küldök \$centet.

Együttal előfizetek további egy (től-) évre \$centet.

Név:
Város: P. O. Box:

Feljegyzés:

Előfizetések lejártát mindenki megteheti az újságra ragasztott címke-
mentésről, melyre neve van nyomva. Az előfizetés ára egy évre: \$3.00, fél-
évre \$1.50.

Dr. E. K. Sauer **Dr. Harry E. Smith**
Belgyógyász és sebész Fogorvos
Office 3993 Office 5566
Lakás 8884 Lakás 5079
1818 Scarth St. REGINA SASK.
A postahivatallal szemben.

HONFITÁRSAIM!
Farm eladás, vétel és bérleti ügyekben mindenkor
Bentazási engedélyeket a leggyorsabban szerez be.
Hajójegyek eladása, Pénzátutalás a leggyorsabb és
teljes jóállás
mellétt a legolcsóbb.
Meghatalmazások és egyéb okiratok fogalmazása
Tűz, élet és baleset biztosítás a legjobb és legnagyobb
társaságoknál.
Választott egyéb ügyek-bajok dolgokban forduljon teljes bizalommal
SZAKÁCS GABOR IRODÁJÁHOZ
BON: 49 Kipling, Sask. Telefon: 22
GYERMEKRE ÉS IDŐSEKRE ALKALMAZÁBAN ES SZIZZON MEG
ÖVEI ELINTÉSEVEL